

ZDENĚK MIŠUREC: LEOŠ JANÁČEK – KORESPONDENCE A STUDIE

Petr Drkula

Katedra hudební výchovy PdF UP v Olomouci

MIŠUREC, Z. *Leoš Janáček – Korespondence a studie*. Praha : Academia, 2002, 1. vyd. ISBN 80-200-0979-5.

Po reedici monografie *Jaroslava Vogla* se s odstupem několika let znovu dostává do edičních plánů nakladatelství *Academia* janáčkovská tematika, tentokrát v podobě 63 dopisů a dvou studií *Leoše Janáčka*; ty jsou součástí dokumentačních fondů *Etnologického ústavu Akademie věd České republiky* v Praze. Nejen zdroj oněch rukopisných materiálů, ale i badatelská orientace připravovatele a komentátora této edice *Zdeňka Mišurce* dávají tušit obsahové zaměření celé publikace.

Přibližně u celé poloviny položek v části věnované Janáčkově korespondenci jako adresát figuruje *Otakar Hostinský*, coby český zástupce ústřední komise národopisné instituce „*Lidové písně v Rakousku*“ (*Das Volkslied in Österreich*). Písemný styk Janáčka s Hostinským se již dříve stal předmětem zájmu jiného „janáčkologa“ *Jiřího Vyslouzila*. Tu necelou druhou polovinu korespondence tvoří psaní zaslaná *Jiřímu Horákovi*, tehdejšímu předsedovi *Státního ústavu pro lidovou píseň v ČSR*; čili instituce, jež se v polovině šedesátých let dvacátého století transformovala do již zmiňovaného Etnologického ústavu pražské Akademie věd, odkud veškeré uvedené písemnosti pocházejí. Několik ostatních dopisů je adresováno dalším Janáčkovým českým spolupracovníkům v programu iniciovaném vídeňským nakladatelstvím *Universal Edition*, jehož cílem byl sběr a tiskové vydání lidových písní všech národů žijících v rakousko-uherském mocnářství. Jmenovitě jde o *Emanuela Kováře*, *Vavřince J. Duška*, *Jiřího Polívku* a samozřejmě *Zdeňka Nejedlého*. Nutno ještě doplnit jméno brněnského literárního historika *Pavla Váši*, jakožto tehdejšího nejbližšího Janáčkovy spolupracovníka v záležitostech zpracování folklorního materiálu. Byly-li některé ze zde uvedených dopisů již jinde uveřejněny, nabízí nám tato edice krom běžné přepisové formu vybraných listů jejich faksimile podobu přídatkem. Jako doplňkový materiál tohoto oddílu věnovaného Janáčkově korespondenci jsou uvedeny i koncepty Hostinského odpovědí, které psával přímo na prázdné strany Janáčkových dopisů, nebo již repliky kompletní. Bez zajímavosti není ani dosti obsáhlá recenzní zpráva Z. Nejedlého k prvnímu svazku *Moravských písní milostných*, jejichž otištění se Janáček již nedožil. K těmto Nejedlého redakčním glosám se nabízí srovnání jen mimo rámec tohoto Mišurcova sborníku. Souhrnně lze konstatovat, že toto vydání dopisů obohacené autorovými podrobnými a častými margináliemi vyznívá zcela konvenčně

v duchu ostatní Janáčkovy uveřejněné korespondence, například *Artuši Rektorysovi, Otakaru Ostrčilovi*, ap.

Následující esej nazvaná „*Myšlenky cestou*“ z roku 1906 byla poprvé publikována ve dvou březnových číslech *Dalibora* z roku 1907. Vzhledem k druhému vydání z roku 1955, připraveném J. Vysloužilem (*Leoš Janáček: O lidové písni a lidové hudbě*), je toto třetí vydání opět obohaceno o faksimile rukopisu na sudých stránkách knížky společně s přepisovou podobou na stránkách lichých neochuzenou o čitelné opravy a škrty. Jde vlastně o jeden z oněch Janáčkových „hudebních cestopisů“ pořizovaných při projížďkách kraje v oblasti *Hukvald* i do vzdálenějšího okolí za účelem sběru lidových písní. Motivací těchto cest byli lidoví hudci staršího data narození, jako *Jan Myška* v *Petřvaldu* či *František Klepáč* v *Kunčicích pod Ondřejníkem*. Zde je typickým svérázným způsobem vyjádření postihnuta návštěva cimbalisty *Ignáce Kotka* v *Lubnu* poblíž *Frydlantu nad Ostravicí*, která měla být pojata jako terénní etnografický výzkum v této obci Lašského regionu.

„*O tonině v lidové písni*“ je titul Janáčkovy studie uvedené zde jako poslední součást publikace, už jen v pouhém přepisu. Krom druhého uveřejnění ve výše uvedeném Vysloužilově svazku byla prvně otištěna v *Národopisném věstníku československém* z roku 1926. V ní se Janáček opět rázovitou formou a s osobitou terminologií plnou básnických příměrů zaobírá oblastí hudební folkloristiky, opíraje se o pokrokové poznatky hudební psychologie tehdejší éry a své vlastní výzkumy nápěvků mluvy.